

Datum 2025-03-03

Informationsklass Öppen

Diariennr (åberopas) A751.717/2024

Saknr 000

Polismyndigheten

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L7@regeringskansliet.se

Er referens Ju2024/02572

Betänkandet Vissa åtgärder för stärkt återvändandeverksamhet och utlänningskontroll (SOU 2024:80)

Sammanfattning

Polismyndigheten är i huvudsak positiv till förslagen. Förslagen förbättrar myndighetens möjligheter att upptäcka och motverka olovlig vistelse i Sverige samt stärker återvändandearbetet. Myndigheten anser dock att det bör göras en bredare översyn av regelverken om inre utlänningskontroller i syfte att utforma ett generellt regelverk och en enhetlig föreskriftsrätt kring detta. Myndigheten önskar även vissa förtydliganden i det fortsatta lagstiftningsarbetet. Myndigheten lämnar följande synpunkter.

Polismyndighetens synpunkter

Ett generellt regelverk om inre utlänningskontroller

Regelverket kring inre utlänningskontroller i landet skiljer sig i vissa avseenden från vad som gäller i ett gränsnära område. Det gäller t.ex. bestämmelserna om grundläggande krav för kontroll, kroppsvisitation, verkställighet och dokumentation vid kroppsvisitation och husrannsakan i syfte att söka efter handlingar samt föreskriftsrätt. Att regelverken kring kontroller skiljer sig åt skapar onödiga svårigheter vid tillämpningen av bestämmelserna. Polismyndigheten anser därför att det bör göras en bredare översyn av regelverken om kontroller i syfte att utforma ett generellt regelverk och en enhetlig föreskriftsrätt kring detta. Även förslaget om ett utökat informationsutbyte och ett mer underrättelsebaserat arbetssätt med kontroller pekar på behovet av att samordna regelverken.

Oaktat behovet av en bredare översyn av regelverken om inre utlänningskontroller önskar Polismyndigheten att skillnader i regelverken analyseras och att bestämmelserna om möjligt ensas. Exempelvis bör det förtydligas

vem som får genomföra en kroppsvisitation och vilken föreskriftsrätt myndigheten har gällande kontroller samt vad som gäller vid ett allmänt omhändertagandebeslut då en handling inte finns tillgänglig vid tidpunkten för beslutet.

Möjlighet att omhänderta handlingar och kommunikationsutrustning samt längre omhändertagandetid

Omhändertagande av handlingar och kommunikationsutrustning får ske vid ansökan om uppehållstillstånd, inre utlänningskontroll eller när avlägsnandebeslut ska verkställas. Det bör övervägas om det ska finnas möjlighet att omhänderta handlingar och kommunikationsutrustning även i andra fall, t.ex. vid sannolikhetsförvar. I de fall utlänningar är förvarstagna bör det även förtydligas när Migrationsverket får verkställa ett omhändertagandebeslut som fattats av verket eller Polismyndigheten.

Det kommer i regel inte finnas möjlighet att t.ex. lämna kommunikationsutrustning till en tekniker i samband med en inre utlänningskontroll för att göra en s.k. tömning. En längre omhändertagandetid bör därför övervägas för att kunna genomföra en tömning eller annan åtgärd i samband med kontrollen eller under tid som utlänningar är förvarstagna.

Förtydligande kring verkställighetshinder vid misstanke om brott och nedläggning av förundersökning

Det som gäller för avvisning och utvisning i utlänningslagen gäller i tillämpliga delar också för beslut om överföring enligt Dublinförordningen. Det bör förtydligas om förslaget om verkställighetshinder vid misstanke om brott i utlänningslagen även omfattar sådana överföringsbeslut.

Det bör även förtydligas varför åklagare och inte även andra undersökningsledare ska kunna lägga ned en förundersökning, t.ex. i de fall förundersökningen leds av Polismyndigheten.

Förtydligande kring rätten till offentligt biträde vid Polismyndighetens avvisningsbeslut

Det bör förtydligas vad som gäller i fråga om offentligt biträde i de fall en utlänning som avvisats av Polismyndigheten söker asyl och myndighetens avvisningsbeslut inte upphävs. Fortsätter förordnandet för frågan om avvisning hos Polismyndigheten att gälla även om avvisningsbeslutet vunnit laga kraft eller ska offentligt biträde på nytt förordnas för frågan om uppehållstillstånd och statusförklaring hos Migrationsverket.

Konsekvenser för Polismyndigheten

Ett mer effektivt kontroll- och återvändandearbete kan kräva mer resurser och därmed också medföra ökade kostnader för myndigheten. Även undersökningar av kommunikationsutrustning kan medföra visst behov av ökade resurser för myndigheten. Det är i nuläget inte möjligt att bedöma vilka ekonomiska konsekvenser förslagen kommer att få. Om det visar sig att förslagen medför kännbara ekonomiska konsekvenser kan myndigheten behöva lyfta behovet av finansiering i budgetunderlaget.

Yttrandet har beslutats av juristen Ida Salomonsson efter föredragning av juristen Viktoria Gashi Hammargren. Biträdande rättschefen Sofie Lindblom har deltagit vid den slutliga handläggningen. Biträdande rikspolischefen Stefan Hector har informerats om yttrandet.

POLISMYNDIGHETEN

Ida Salomonsson

Viktoria Gashi Hammargren

Dokumentet har fastställts digitalt och har inga underskrifter.

Kopia till

Justitiedepartementet (PO)
Arbetsstagarorganisationerna
Rikspolischefens kansli